

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

**Циклова комісія викладачів суспільних дисциплін
і правознавства**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛЮДИНА У СУЧАСНОМУ СОЦІУМІ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 0101 Педагогічна освіта
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 5.01010601 Соціальна педагогіка
(шифр і назва спеціальності)

Київ – 2014 рік

Робоча програма з дисципліни «Людина в сучасному соціумі» для студентів галузі знань 0101 Педагогічна освіта, спеціальності 5.01010601 Соціальна педагогіка. «28» серпня 2014 року – 17 с.

Розробник: Москаленко О.А., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства
Протокол від «28» серпня 2014 р. № 1

_____ (Бурдіна Н.К.)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора

з навчальної роботи

_____ (Дем'яненко С.І.)

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

_____ (Гейхман З.Л.)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка
Протокол від «5» вересня 2014 року № 1

«5» вересня 2014 року

Голова _____ (Братко М.В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
<p>Кількість кредитів – 1,5</p> <p>Модулів – 2</p> <p>Змістових модулів – 2</p> <p>Індивідуальне науково-дослідне завдання - 1</p> <p>Загальна кількість годин – 72</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5</p>	<p>Галузь знань <u>0101 Педагогічна освіта</u></p> <p>Спеціальність <u>5.01010601 Соціальна педагогіка</u></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>молодший спеціаліст</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 2</p> <p>Семестр: 3</p> <p>Аудиторні заняття: 40 год., з них:</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): 18 год.</p> <p>Семінарські заняття: 10 год.</p> <p>Індивідуальні заняття: 8 год.</p> <p>Модульний контроль: 4 год.</p> <p>Самостійна робота: 32 год.</p> <p>Вид контролю: <u>залік</u></p>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Людина в сучасному соціумі» допоможе студентам у пізнанні сутності сучасної дійсності, формуванні власних поглядів на Людину і Світ, розумінні їх взаємозв'язку і взаємозалежності, шляхів подальшого розвитку нашого буття.

Головною метою курсу «Людина в сучасному соціумі» - допомогти виробити цілісне уявлення про навколишній світ і самих себе, самовизначитися стосовно природи і суспільства. Даний курс покликаний формувати сучасний світогляд молодої людини – представника нової генерації українського народу на основі вироблення критичного, творчого мислення та особистих переконань.

Цей курс допоможе молодим людям знайти своє місце в СВІТІ.

Завдання курсу:

- Підвищення рівня освіти майбутніх психологів і соціальних педагогів;
- дати студентам соціальних спеціальностей професійні знання про вплив соціального середовища на людину в сучасному соціумі;
- Пізнати і зрозуміти рушійні сили і чинники людської поведінки, соціальних змін в суспільстві;
- Навчити студента успішно використовувати на практиці отримані знання влюбій галузі, де буде працювати майбутній спеціаліст.
- Аналізувати сучасні економічні та політичні процеси, які відбуваються в суспільстві.

Практичні роботи з предмету «Людина в сучасному соціумі», які передбачені програмою, дозволять студенту зрозуміти вплив історичних подій на особистість, взаємозалежність людини і природного середовища; вплив сучасного соціуму на формування і самоствердження людини.

Під час семінарських та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

1. Визначатися у їхньому соціальному самовизначенні, з'ясуванні своєї ролі та своїх можливостей у суспільстві.
2. Формують у слухачів цілісне уявлення про навколишнє середовище і самих себе.
3. Аналізують історичні події у формуванні України як держави та їх вплив на розвиток особистості.
4. Навчаються вірно орієнтуватися у складних хитросплетіннях життя, визначатися у своїх ціннісних орієнтаціях.
5. Вчаться планувати й організовувати свою діяльність, передбачати її наслідки.
6. Вміють працювати з науковою літературою та науково-педагогічною літературою, узагальнювати та аналізувати статистичні таблиці.
7. Аналізують вплив національної культури на людину в соціумі.
8. Розуміють взаємозв'язок людини і суспільства, людини і природи.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Сутність та становлення людини

Лекція 1. Об'єкт, предмет та завдання курсу «Людина в сучасному соціумі» (2 год.)

Мета, завдання навчальної дисципліни «Людина в сучасному соціумі». Структура навчальної дисципліни. Курс Людина в сучасному соціумі та інші суспільнознавчі дисципліни.

Основні поняття теми: людина як біосоціальна істота, процес соціалізації особистості в різних сферах суспільних відносин, курсу Людина в сучасному соціумі та курси Людина і світ, людина та Україна, культурологія, соціологія.

Лекція 2. Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини (2 год.).

Феномен людини як біосоціальної істоти. Співвідношення понять «людина», «особистість», «індивід», «індивідуальність» в контексті сучасного соціуму. Індивідуальність як феномен людини

Основні поняття теми: «людина»; біологічний і соціальний початок людини; феномен людської індивідуальності; поняття «особа», «особистість», «громадянин».

Семінар 1. Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини (2 год.).

Лекція 3. Особа. Особистість. Персона. Громадянин. Гендерна соціалізація особистості (2 год.)

Особистість як предмет дослідження соціальних дисциплін, мистецтво як засіб творення особистості. Співвідношення понять «Особа. Особистість. Персона. Громадянин». Гендерна соціалізація, як процес засвоєння соціальної ролі особистості.

Основні поняття теми: гендерні стереотипи, гендерні ролі, гендерна стратегія

Лекція 4. Людина в суспільстві (2 год.)

Людина як представник нації. Вплив визначних історичних постатей українських діячів науки на формування особистості в сучасному соціумі: Я.Мудрого, Г.Сковороди, Б.Хмельницького, М.Грушевського, М.Драгоманова, І.Сікорського, І.Мазепи, Скоропадського, Виговського, Калнишевського, Шухевича, С.Бендери, С.Петлюри, І.Піддубного, українських родин Ханенків, Терещенків, Симиренків та інших.

Історичні події в Україні в ХХ столітті та їх вплив на розвиток особистості.

Самосвідомість українського народу на різних етапах його історичного розвитку.

Вплив інформації на людину в сучасному соціумі.

Основні поняття та терміни: нація, етнос, національна свідомість

Семінар 2. Людина в суспільстві (2 год.)

Змістовий модуль II. Людина в різних аспектах сучасного соціуму

Лекція 5. Стереотипи та їх роль у житті людини і суспільства (2 год.).

Види стереотипів(гендерні, соціальні, політичні). Властивості і функції стереотипів. Роль соціальних стереотипів у сприйнятті людиною людини. **Основні поняття теми:** сприйняття, предметне сприйняття людини людиною

Лекція 6. Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі (2 год.).

«Субкультура» та її функції. Специфіка дитячої субкультури. Дитяча субкультура в контексті дорослих субкультур.

Основні поняття теми: Світ дитинства, вплив “дорослої культури, структуру дитячої субкультури. субкультура, дисгармонія в сучасній дитячій субкультурі.

Семінар 3. Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі. Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі (2 год.)

Лекція 7 Людина і природа (2 год.)

Розуміння біосфери та ноосфери. Антропосфера. Єдність та відмінність природи і суспільства. Взаємодія природи і суспільства у процесі історичного розвитку. Вживання людини і людства – нагальна проблема сучасності.

Основні поняття та терміни: біосфера, ноосфера, антропосфера.

Семінар 4. Людина і природа (2 год.).

Лекція 8. Людина та використання інформаційних технологій (2 год.)

Наслідки для довкілля використання великої гами електронних технологій, що допомагають збирати, зберігати і розповсюджувати інформацію.

Цифрова еволюція, що відбувається сьогодні в системах комунікацій. Марнотратство чи збереження ресурсів? Вплив інформаційних технологій на особистість.

Моніторинг довкілля. Роль освіти в допомозі людям застосувати з користю для себе зростаючу інформаційну насиченість.

Основні поняття та терміни: технологія, інформаційна технологія, моніторинг, екологічний моніторинг.

Лекція 9. Людина і глобальні проблеми людства (2 год.)

Поняття „криза”. Сутність екологічних криз. Типологія екологічних криз. Природні екологічні кризи. Антропогенні екологічні кризи. Шляхи подолання екологічних криз на зламі століть. Людська життєдіяльність та причини трансформації біосфери Землі. Культура людини і біотичні чинники впливу на людину. Вплив антропогенних чинників на здоров'я особистості.

Основні поняття та терміни: криза, стиль життя людини, біотичні чинники, антропогенні чинники.

Семінар 5. Людина і глобальні проблеми людства (2 год.)

Навчально-методична карта дисципліни «Людина в сучасному соціумі»

Разом: 72 год., лекції – 18 год., семінарські заняття – 10 год., індивідуальна робота – 8 год., самостійна робота – 32 год., підсумковий контроль – 4 год.

Модуль	Модуль І.				Модуль ІІ.				
Назва модуля	Сутність та становлення людини				Людина в різних аспектах сучасного соціуму				
Лекція	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Об'єкт, предмет та завдання курсу «Людина в сучасному соціумі»	Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини	Особа. Особистість. Персона. Громадянин. Гендерна соціалізація особистості	Людина в суспільстві	Стереотипи та їх роль у житті людини і суспільства	Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі	Людина і природа	Людина та використання інформаційних технологій	Людина і глобальні проблеми людства
Теми семінарських		Семінар 1. Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини (2 год.).		Семінар 2. Людина в суспільстві (2 год.)		Семінар 3. Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі. Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі (2 год.)	Семінар 4. Людина і природа (2 год.).		Семінар 5. Людина і глобальні проблеми людства (2 год.)
Самостійна робота									
ІНДЗ	30 балів								
Види поточного контролю				Модульна контрольна робота					Модульна контрольна робота
Підсумковий контроль	Залік								

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семінари	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Сутність та становлення людини								
1	Об'єкт, предмет та завдання курсу Людина в сучасному соціумі	8	4	2		2	4	
2	Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини.	8	4	2	2		4	
3	Особа. Особистість. Персона. Громадянин. Гендерна соціалізація особистості.	8	4	2		2	4	
4	Людина в суспільстві	10	6	2	2		4	2
	Всього	34	18	8	4	4	16	2
Змістовий модуль II. Людина в різних аспектах сучасного соціуму								
5	Стереотипи та їх роль у житті людини і суспільства.	4	2	2			2	
6	Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі.	8	4	2	2		4	
7	Людина і природа	8	4	2	2		4	
8	Людина та використання інформаційних технологій	6	4	2		2	2	
9	Людина і глобальні проблеми людства.	12	8	2	2	2	4	2
	Всього	38	22	10	6	4	16	2
Разом за навчальним планом		72	36	18	10	8	32	4

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини	2
2	Людина в суспільстві	2
3	Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі. Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі.	2
4	Людина і природа	2
5	Людина і глобальні проблеми людства	2
Разом		10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Об'єкт, предмет та завдання курсу Людина в сучасному соціумі	4	5
2	Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини	4	5
3	Особа. Особистість. Персона. Громадянин. Гендерна соціалізація особистості	4	5
4	Людина в суспільстві	4	5
5	Стереотипи та їх роль у житті людини і суспільства	2	5
6	Особливості дитячої субкультури в сучасному соціумі	4	5
7	Людина і природа	4	5
8	Людина та використання інформаційних технологій	2	5
9	Людина і глобальні проблеми людства	4	5
Разом		32	45

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу "Людина в сучасному соціумі" – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом;
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно;
- ✓ схеми, таблиці або опорний конспект теми, розроблений самостійно;
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-педагогічні розвідки;
- ✓ повідомлення з теми у вигляді есе або презентації PowerPoint;
- ✓ дослідження у вигляді есе або презентації PowerPoint;
- ✓ наукове дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу).

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді есе, реферату або творчої роботи)**

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	3
2	Складання плану реферату	3
3	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	15
4	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	3
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3
6	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3
Разом 30 балів		

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді презентації PowerPoint)**

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за
-------	----------------------------	--------------------------------

		кожним критерієм
1	Формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5
2	Наявність плану викладення матеріалу	3
3	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10
4	Охайність, продуманість, логічність і послідовність побудови презентації, наявність ілюстративного матеріалу	5
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	4
6	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний слайд, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел)	3
Разом	30 балів	

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30-24	Відмінно
Достатній	23-15	Добре
Середній	14-7	Задовільно
Низький	6-0	Незадовільно

Орієнтовна тематика ІНДЗ з навчальної дисципліни «Людина в сучасному соціумі»

1. Поняття культури і цивілізації.
2. Культура поколінь проблема протистояння «батьки і діти».
3. Поняття субкультури її види.
4. Молодіжна субкультура.
5. Поняття дискримінації. Ксенофобія. Расизм.
6. Місце конфліктів в людському спілкуванні.
7. Шляхи вирішення конфліктів.
8. Суспільна стабільність та безпека, їх соціальна цінність.
9. Природні і техногенні явища як фактори загрози суспільній безпеці
10. Поняття соціальної мобільності
11. Поняття солідарності та конкурентності як необхідних умов соціального прогресу.

12. Соціалізація особистості.
13. Індивідуальність як феномен людини.
14. Функції і властивості стереотипів.
15. Конфліктна ситуація та інцидент як складові елементи конфлікту.
16. Полікультурність.
17. Поняття людини як біосоціальної істоти. Індивідуальність як феномен людини.
18. Гендерні ролі в суспільстві їх значення для формування особистості.
19. Гендерні стереотипи та гендерна стратегія.
20. Стереотипи та упередження.
21. Співвідношення курсу "Людина в сучасному соціумі" з іншими суспільствознавчими дисциплінами.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Людина у сучасному соціумі».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Людина у сучасному соціумі» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено

види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи
1. Відвідування лекцій	1
2. Відвідування семінарів (практичних)	1
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10
5. Індивідуальне дослідне завдання (ІНДЗ)	30
6. Опрацювання фахових джерел	10
7. Написання реферату	15
8. Виконання модульної контрольної роботи	25
9. Виконання тестового контролю (експрес-контролю)	10
10. Творча робота, есе	20

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, повідомлення, дискусія.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ЕС

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

<p>Незадовільно. Студент відтворює менше половини навчального матеріалу навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача; за допомогою викладача виконує елементарні завдання; може дати відповідь з кількох простих речень: здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, відсутні сформовані уміння та навички; виконує 30% від загальної кількості тестів.</p>
<p>Задовільно. Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять та сформулювати правило; здатен відтворити навчальний матеріал з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; висловлене судження одним-двома аргументами, виконує 55-65% від загальної кількості тестів</p>
<p>Добре. Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75-80% від загальної кількості тестів.</p>
<p>Відмінно. Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; виконує 95-100% від загальної кількості тестів.</p>

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

РОЗРАХУНОК БАЛІВ

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	9	9
2. Відвідування семінарів (практичних)	1	5	5
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	9	45
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10	3	30
5. Індивідуальне дослідне завдання (ІНДЗ)	30	1	30
6. Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50
Всього			169
Коефіцієнт	1,69		

✓

10. Методичне забезпечення

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

11. Рекомендована література

Базова

1. Вілков В. Людина і світ. – Харків, 2007. – 260 с.
2. Вілков В.Ю., Салтовський О.І. Людина і світ: Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
3. Діденко В.Ф., Кондрашова-Діденко В.І., Віденко Л.В. Людина і світ: Словник. – К., 2008.
4. Діденко В.Ф. Людина і світ: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007. – 229 с.
5. Людина і суспільство: Підручник / Р.А.Арцишевський, С.О.Бондарук, С.С.Возняк. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. – 416 с.
6. Людина і суспільство: Навч.-метод. посібник / За ред.. С.П.Щерби. – Тернопіль, 2006

Допоміжна

1. Абраменкова В.В. Социальная психология детства: развитие отношений ребенка в детской субкультуре. – М.: МОДЕК, 2010. – 44с.
2. Бондаровська В.М. Тендерний паритет у сім'ї: соціально-психологічні засади // Формування гендерного паритету в контексті сучасних соціально-економічних перетворень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м.Київ, 5-7 грудня 2002 р.). – К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2002.
3. Вілков В.Ю., Ніколаєвський В.М., Омельченко В.В., Салтовський О.І. Людина і світ: Навч. Посібник. – Харків, 2001.
7. Волков Ю.Г., Поликарпов В.С. Человек: Энциклопед. словаь.- М.: Гардарики, 2009. 800 с.
4. Гой Т. В., Горностай П. П., Кистаева Е. В. Общество и коллективная травма: Семинар Питера Келлермана // Психодрама и современная психотерапия. - 2005. - № 2-3. - С. 141-145.
5. Горностай П. П. Социодрама на Майдане: Четыре цвета украинской политики // Психодрама и современная психотерапия. - 2004. - № 4. – 49 с.
6. Діденко В. Ф., Кондрашова- Діденко В.І. Людина і світ. – К., 1998. -340 с.
7. Жеребкина Введение в гендерные исследования. Ч.1.: Учебное пособие /– Харьков: ХЦГИ. – 2011. – 123 с.
8. Закович М. М. Українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / — К., 2000. – 469 с
9. Келлерман П. Ф. Социодрама // Психодрама и современная психотерапия. - 2004. - № 4. – 22 с.
- 10.Исаев Д.Н. Психогигиена пола у детей / Д.Н. Исаев, В.Е. Каган. – Л.: Медицина, 2005.-77 с
- 11.Кікінеджі О.М. Формування гендерної культури молоді: проблеми та перспективи//Шлях освіти.–2004.–№1.
- 12.Кікінеджі О.М., Кізь О.Б. Формування гендерної культури молоді: науково-методичні матеріали до тренінгової програми. Навч. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан – 2006. - 237 с.

- 13.Кремінть В. Г. Філософія. – Київ, 2004. – 316с.
- 14.Ладиченко Т.В. Методичні рекомендації щодо вивчення курсу «Людина і світ». – Харків, 2005. – 13с.
- 15.Мід Дж. Г. Дух, самість і суспільство. З точки зору соціального біхевіориста: Пер. з англ. - К.: Український центр духовної культури, 2000. - 374 с.
- 16.Макеєв С.О. Соціологія . Навчальний посібник К.: Знання – 2005. – 435с.
Надольний І.Ф. Філософія: Навч.посібник (курс лекцій) – К.: т-во «Знання», 2007. -516 с.
- 17.Прокопчик Е. Анализ психолого-педагогической подготовки учителя общеобразовательной школы к работе по формированию гендерной культуры учащихся // www.bank.gender.org.ua.
- 18.Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини. – Київ, 2006. – 678 с.
19. Цаплан І.І Філософський енциклопедичний словник. – Київ, 2002. – 876 с
- 20.Цокур О.Б., Іванова І. О. Гендерна соціалізація особистості // Середня освіта 2011. – 15 с.

Інтернет-ресурси

Людина в сучасному соціумі. Навчальні матеріали Хмельницького національного університету

http://dn.tup.km.ua/dn/dn/k_default.aspx?lng=1&MF=14249099166823Z8758312682739425D3D31D434D3D85825234585D26267&T=r1&st=0000&L=1

Людина в сучасному соціумі. Навчальні матеріали Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

http://www.pedagogics.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/04disciplines&data%5B3457%5D%5Bcaf_discipl_id%5D=670&commands%5B3457%5D=item